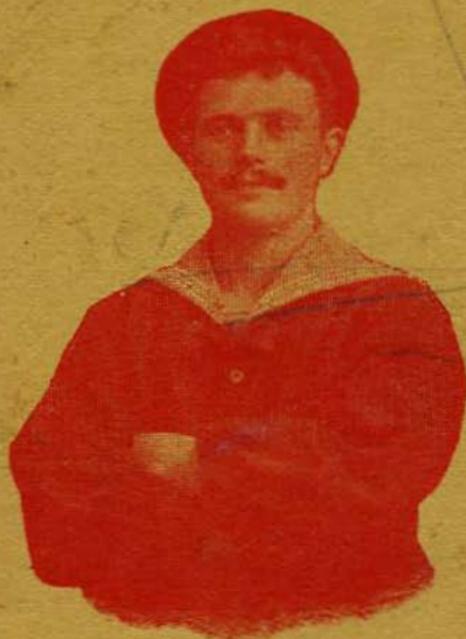


20.809

Gutter ombord!

Vore Marinesoldater
ude og
hjemme.



KØBENHAVN
K. F. U. M.s SOLDATERHJEM

1916

25 Øre.

GUTTER OMBORD

VORE MARINESOLDATER
UDE OG HJEMME

FORTALT AF MENIGE I MARINEN



(Tegnet af en Marinesoldat)



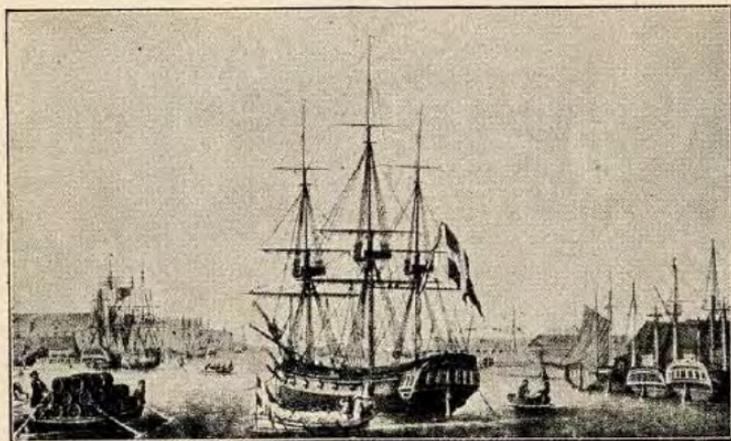
Forsvarets Bibliotekscenter

KØBENHAVN
K. F. U. M.s SOLDATERHJEM
MDCCCCXVI

*H*vor er I henne, store og smaa,
I, Havets stolte Svaner,
som smykkede her i Dammen laa
med Dannebrog's røde Faner?

*Plejer I end den gamle Færd
ved fjerne, fjendilige Kyster?
Viser I Fjenden, hvor stolt I bær'
de egeplankede Bryster?*

(1807)



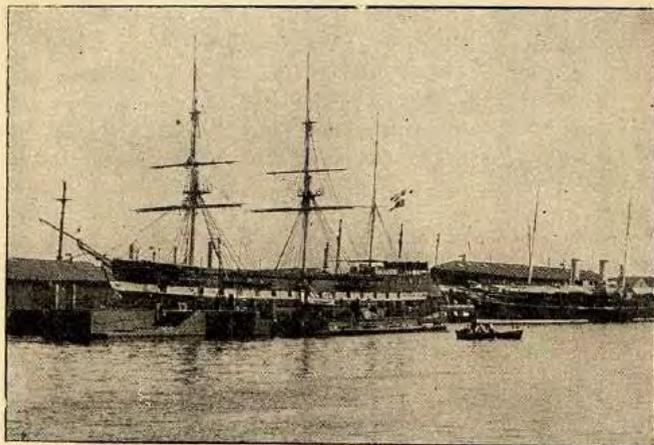
De gamle Skibe i Havnen omkring 1800.

»HOLMENS FASTE STOK.«

Kong Kristian den Fjerde byggede Nyboder til Bøllig for »Holmens faste Stok« — og endnu ved Aaret 1800 boede Kærnen af Orlogsskibenes Besætninger der. — Der havde i Tidens Løb udviklet sig et eget Standsprog hos disse »tjærede Gutter med barkede Næver«; en vis Afsondrethed gjorde, at dette Præg endnu var meget tydeligt ved Aar 1850, hvorefter det lidt efter lidt fortog sig.

Endnu i 1840 beklagede en Mand af Matroskorpset sig over, at Naboens Kone havde skældt ham ud for »et dannet Menneske«; dette, fandt han, var det værste, han endnu havde mødt. Ved »dannet« forstod han »at være fin paa det, at skabe sig, at ville være bedre end vi andre — kort, at være en daarlig Kammerat« — og det vilde han ikke lade sidde paa sig. De var djærve, godmodige og besad ofte Lune;

— og de »bar en Rus med Anstand«. — Men det var dygtige Søfolk, der klarede deres Arbejde fint, og de besad baade Mod og Dristighed; og frem for alt var de staalsatte i deres Trofasthed mod Konge og Fædreland.



Vagtskibet »Sjælland«.

FLAADEN.

Danmark har fra de ældste Tider haft en efter dets Størrelse anselig Flaade, og Grunden er vel, at man har haft Forstaaelsen af, at de Danskes Vej til Ros og Magt er det sortladne Hav. — Ved Aaret 1800 regnede selv Europas Stormagter med vor Flaade, og da Frankrig og Rusland i 1807 bestemte, at de vilde knuse Englands Magt paa Havet, skulde Danmarks Flaade benyttes til det. — Som vi véd, kom England de andre Magter i Forkøbet og tog

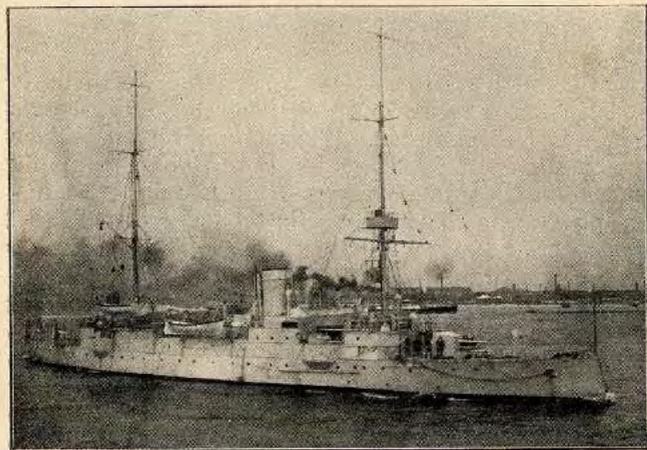
hele vor Flaade fra os. — Vel havde den klaret sig godt mod Englænderne den 2. April 1801; men i 1807 havde Englænderne Landgangstropper med, og vor egen Hær stod i Holsten; derfor kunde de af-tvinge os Flaaden. — Og den 20. Oktober saa Københavnerne Landets Stolthed og Værn, vore 17 Linieskibe, 17 Fregatter, 8 Brigger og 34 mindre Skibe, stævne mod Nord. Ved Synet af den herlige Flaade i Englændernes Magt fældedes mange Taarer i København, selv af dem, som aldrig græd. — Kun et enkelt af Skibene, som ikke var hjemme, undgik at blive taget af Englænderne; det var Linieskibet »Prins Christian Frederik«. Men i 1808 kæmpede det sin sidste ærefulde Kamp, ført af Kaptajn Jessen, ved Sjællands Odde. Om denne Kamp synger Grundtvig:

De Snækker mødtes i Kvæld paa Hav,
og Luften begyndte at gløde.
De leged all over den aabne Grav,
og Bølgerne gjordes saa røde.
Her er jeg sat til en Bautasten
at vicne for Slægter i Norden:
Danske de vare, hvis møre Ben
under mig smuldre i Jorden.
Danske af Tunge, af Æt og af Id,
thi skal de mindes i løbende Tid.
Fædrenes værdige Sønner. —
(Mindestenen paa Oddens Kirkegaard.)

Vel fik vi senere Orlogsskibe bygget igen, men aldrig nogen rigtig Flaade. — I 1845—47 sejlede Steen-Bille Jordan rundt med »Galathea«. I 1849 mistede vi Fregatten »Gefion« og Linieskibet »Christian den Ottende«. I 1864 kæmpede Suenson en sejrrik Kamp mod Østrigerne med »Jylland«, »Niels Juel« og »Hejmdal«. Det er sidste Gang, vore gamle Skibe har været i Kamp. — Allerede den Gang var Dampen taget i Brug i Skibene, og den har nu fuldstændig fortrængt de gamle Sejlskibstyper, og det er vel Grunden til, at de gamle Matrostyper er gaaet sam-

me Vej. — Man saa dog endnu ved Slutningen af Aarhundredet »Sjælland«, »Fyen«, Korvetten »Dagmar« og Briggen »Ørnen« folde deres brede Vinger ud og glide majestætisk ud paa de store Have, — men nu har vi af Sejlskibene kun det lille Skonnertskib »Ingolf« tilbage.

— Medens vore store Linieskibe og Fregatter »fo'r vide paa Tog« til fremmede Lande, saa holder vore smaa Orlogsskibe sig nu mest i vore hjemlige Farvande. — Dog foretog »Valkyrien« med Prins Valdemar som Chef i 1901 sit store Togt til Østasien, »Ingolf« sejler endnu jævnlig til Vestindien, enkelte Krydsere gør Togter til Middelhavet, og endelig kan vi nævne de faste Inspektionsskibe ved Færøerne og Island. — Hele denne Forandring i vor Flaade er væsentligt foregaaet i den sidste Menneskealder, og den har ført til, at der i Marinen næsten ikke mere er Brug for en eneste virkelig Sømand; og det er da ogsaa meget faa, der er tilbage af »de tjærede Gaster«, der tilhørte »Holmens faste Stok«.



Krydseren H. M. S. »Heimdal.«

PAA TOGT MED H. M. S. »HEIMDAL«.

Det var en blæsende Apriisdag, at »Heimdal« stod ud over Øresunds viltre Smaabølger og lagde sig ud for Taarbæk, for at Besætningen kunde blive søstærk for senere at følge Kongeskibet »Dannebrog« med Majestæterne om Bord paa Togt.

Ankret ud for Taarbæk skulde der »rulles«, d. v. s. Mandskabet skulde lære at finde deres Pladser i Skibet under de forskellige Øvelser og Forhold. Først mønstres efter »Bjergningsrulle«, og hver Mand faar anvist sin bestemte Plads i Redningsbaadene for det Tilfælde, at Krydseren skulde forlise. Baadene sættes derefter ud, og der ros en Gang rundt om Skibet, for derefter at aflevere deres levende Last og blive hejset paa Plads igen. Dernæst bliver hver Mand belært om, at han kan benytte sin Køjemadras som Redningsbælte. Denne, som er udfyldt med Korksmuld, findes frem og tages paa.

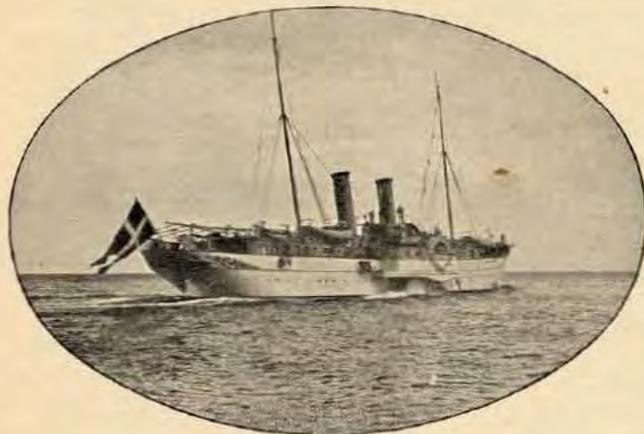
Efter en travl første Dag hviler man forholdsvis godt i Køjerne og sover trygt til næste Morgen, hvis man da ikke skal have Vagt; Besætningen bliver nemlig inddelt i 4 Skifter, og et af disse har stadig Vagt, og alle gamle Marinere vil altid mindes »Hundevagten« som den ubehageligste; det er fra Kl. 12 til Kl. 4. Det kneb for mange paa den Vagt at holde Ole Lukøje Stangen. Kl. 5 om Morgenen blæses Reveillen, og da maa alle Mand »tørne ud«, klæde sig paa og surre Køjen sammen paa 10 Minutter; derpaa gøres der Morgentoilet og drikkes The til Kl. 6. Der pibes saa »Op fra Banjerne«, og kort efter »Rengøring overalt«. Nu bliver der Travlhed om Bord, — alle Mand faar udleveret Koste, Skrubber, Karklud og Sæbevand, og saa vaskes hele Skibet baade uden Bords og inden Bords i hver en Krog, undtagen i Officerernes Lukker, da de ikke staa op før Kl. 8—9, og derefter maa deres Oppassere saa gøre rent der. Dækket skures med Mursten i Pibeler og Sand; det er et besværligt og uvelkomment Arbejde, men er dog ikke nødvendigt hver Dag. Rengøringen sluttes Kl. 9, og da er alt vasket og pudset. Der holdes en halv Times Kaffeetid, og Dagen bliver inddelt til forskellige Øvelser: der indøves Røning, Haandvaaben- og Kanoneksercits samt fritstaaende Øvelser efter Marinens eget System.

PAA TOGT.

Efter at have ligget til Ankers et Par Dage, ledede vi og stod op gennem Sundet i »Dannebrog«s Kolvand; man glædedes ved at se Foraarets første lysegrønne Skær over Bøgene paa Sjællands yppige Bredder, belyste af Morgenens første Skær fra Solen, som stod op luerød over Helsingborg. Den, der har gjort en Tur gennem Sundet en Foraarsmorgen, glemmer det sikkert aldrig; det er Danmark set fra

sin mest yndefulde Side. Skønt er det ogsaa at se Skagen med dens tungsindige Alvor, mens man hører Brændingens sagte Brus ud til Skibet. Fyrtaarnet staa og knejser majestætisk paa sin ensomme, alvorfulde Vagt.

Mægtigt virker det, naar man ser Hanstholm



»Dannebrog«.

skyde sin brede Bringe ud mod det vældige Hav, Bølgen brøler højt i Vrede over den ubejlejlige Modstand, den møder, naar den kommer væltende for den friske Brise; den knækker over og sender sin hvide Skumtop højt tilvejs. Vil den mon i sin Harme søge at vælte Fyrtaarnet deroppe, som det staa bredt og sat, mens det just begynder at sende sit advarende Lys ud over Vandene? 8 Mil ud over Søen varskoer Fyret Sømanden om den farefulde Brink, hvor før saa mangen fandt sin Bane. Dog, man kan fra Søen se de alvorlige Kors paa Kirke-

gaarden, hvor de, der tabte i Kampen mod Brændingen, hviler. Om Morgenen, da vi stod op, øjnedes vi Horns Rev, der med de lave, lumske Brinker og de mange Strømkæntringer taler om Farvandet Farlighed. Inde paa Stranden øjner man 2 Vrag; skal de mon minde os om, hvor nær vi er vor Skæbnes Slutning? Vi passerer Skallingen og Fanø og ankrer paa Esbjerg Red lige overfor en Damper, som staar paa Indersiden af Skallingen; den var ladet med Tændstikker og blev hjemsogt af Ildsvaade.

Majestæterne gik i Esbjerg om Bord i »Dannebrog«, og vi afgav Kongesalut, mens vi lettede og satte Kursen mod England i en svær Brise, og der blev Lejlighed for mange til at stifte Bekendtskab med Søsugen; pudsigt er det at se paa tidt, og de paaastaar alle, at det ikke er Søsuge, men en anden meget farlig Sygdom; de gaar til Lægen, som smilende raader dem til at søge op i frisk Luft og spise godt med Rugbrød. Dog een, Skibets Barber, paaastaar, at det er Tuberkulose, og hvis man tvivler, bliver han i meget daarligt Humør, hvad der dog forøger Munterheden. Kl. 11 Aften ankres udfor Parkestone, mens »Dannebrog« søger Læ inde i Havnen til næste Morgen; da sejler vi ned langs Kysten, Maalet er »Port Victoria«, Themsens Port; der indtræffer en engelsk Eskadre af Destroyers, som efter nogle smukke Sejløvelser paa begge Sider af os følger os i Marchorden, afgivende Velkomstsalut for det danske Kongepar. Vi løb ved Bestemmelsesstedet ind mellem 2 Rækker Dreadnoughts, som ligeledes afgav Kongesalut for Majestæterne, mens Flyvere holdt kønne Øvelser over os. Kongeparret gik i Land under store Æresbevisninger, det er Englænderne jo stærke i. Efter at Modtagelsen af Kongen og Dronningen var forbi, afgik vi til Flaadestationen Sherness on Sea, hvor vi fik Landlov. De engelske Marinere tog meget gæstfrit imod os.

Nogle benyttede Lejligheden og tog en Tur til London for at se City-Kvarteret og British Museum samt hvad der ellers kunde blive Tid til i de 24 Timer, man havde til Raadighed.



Vaabeneftersyn.

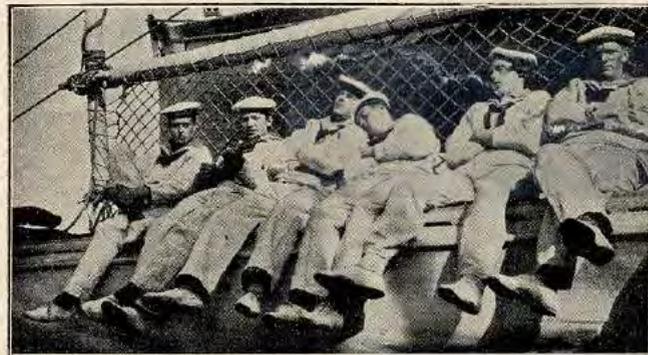
Efter at have ligget i Sherness nogle Dage, gik vi en Morgen til Dover, en dejlig Tur, blot Taagen ikke havde berøvet os Udsigten Gang paa Gang; smukt var det at sejle langs den høje, hvide Klippekrænt med de hældende grønne Skrænter, der viste ud mod Søen. Glimtvis saa man de morgenfriske, yppige Vange indenfor, naar vi fo'r forbi en Spalte i Klipperne. Stolt knejsede stærke, tætte Forter bag Klippernes Kam. Endelig ser man Dovers vældige Havnemøler, strækkende sig i en Bue uden om Bugten, der danner Dovers Havn.

Atter ser man, idet vi glider ind gennem Havnen, at store Kanonløb staar truende paa Molen, men vi ser forgæves efter Byen, indtil den smilende kommer frem bag Klippeskraenten i en yndig Dal, der synes anbragt i Klippemuren ganske umotiveret, som var det et Lune fra Naturen, at den var lagt netop dér. Der var kun en Dags Ophold dér. Efter at Majestæterne var komne om Bord, satte vi Kursen mod Calais under Kanonsalut fra de engelske Krydsere. Calais tog meget festligt mod vort Kongepar, der derefter tog med Ekstratog til Paris. Skibene maatte passere de mægtige Dokanlæg, der fører ind til selve Havnen. Calais's Borgere indbød straks med fransk Elskværdighed Marinerne til Fest, og man mærkede snart, at det var et andet Folkeslag, — ganske modsat Englænderne, der gik stolte og tavse, uden at det kunde ses, at de betragtede os som Gæster. Franskmandene er næsten danske i deres Nysgerighed og mer end danske i høflig Elskværdighed, ligesom selve Landet lignede en smilende sjællandsk Landidyl — kun saa det hele mere nøjsomt ud, idet Marker, Huse, Skel og Veje vidnede om Sparsommelighed og Økonomi.

De danske Orlogsmænd fik bl. a. arrangeret to Fodboldkampe og var saa elskværdige at tabe dem begge, uden at man kan sige, at Franskmandene var overdreven fine Fodboldspillere; men det var maa-ske for at lade dem tømme Sejrherrernes Virak.

Det var næsten med Vemod, at vi forlod Frankrig for at gæste Amsterdam; men vi blev snart hjemme blandt de firskaarne, joviale Hollændere med deres brede, flamske Maal, og de tog ligefrem hjerteligt mod os. — Typisk var det at se, hvordan Hollænderen altid tager sin Familie med sig i alle Livets Forhold; naar han kommer stagende op ad Kanalernes Side med sin »Skøjte« (d. v. s. Lægter), eller naar han staar i sin Butik, naar han kommer agende til Bys,

eller naar han som Borger kommer spadserende op ad Gaden, overalt har han sin Kone med. Vi fik gratis Adgang til at besøge Rembrandts store Kunstmuseum, vor vi maatte beundre Mesterens vældige Kunst, der var rigt repræsenteret dér; altomfattende synes hans Produktion at have været; mest berømt er hans »Nattevagten«, som man bevarer uudsletteligt i Erindringen. Ogsaa Thorvaldsen var repræsenteret dér, men det var kun en enkelt Statue;



Middagshvil i rum So.

hans største Mesterværker stod vel i British Museum i London.

Jeg var ogsaa ovre for at bese det store Ostemarked i Aalkmar, hvor der samles Købmænd fra hele Verden for at købslaa om de mægtige Ostembjerge, der laa opstablede i Markedshallerne. Et lille Eventyr havde vi forresten paa Sejladsen ind til Amsterdam. Vi sejlede op ad Kanalen ved Nattetid, og pludselig stødte vi paa en af Pillerne under en mægtig Jernbanebro, der fører over Kanalen. Sammenstødet var saa voldsomt, at mange blev slynget ud

af Køjerne, og da der var Fare for, at Skibet kunde være læk, pebes alle Mand paa Dæk; det viste sig senere, at Skaden indskrænkede sig til en Bule i Vandlinien, en ødelagt Kanonpatte og et knust Fartøj. Aarsagen til Uheldet tilskreves en Forveksling af Broens Mærkelys, og Skylden tillagdes væsentligst den ombordværende hollandske Lods. — En herlig Tur var Sejladsen fra Amsterdam ud til Havet, gennem de smilende Enge, der laa langt under os med lige, sirlige Skellinier, og smaa Landbohjem laa jævnt spredt ud over hele Horisonten; der var næsten intet, man kunde kalde en Landsby; af og til passerede vi en lille Gruppé af Huse, der stod gerne et saadant Sted Skolebørnene opstillede og raabte Hurra for det danske Kongepar; smukt lød de klare, rene Barnestemmer ud over Landet og Kanalen. — Storslaaet var det at se paa de vældige Dæmninger, der af flittige Hænder var byggede op langs Kanalen, og bevirkede, at Vandstanden var indtil 25 Meter over Jordoverfladen.

Vi stævnedes da atter mod Danmark, fulgt paa Vej af hollandske Torpedobaade, og alle var glade ved Tanken om, at vi skulde hjemad. Atter nød vi Turen gennem Øresund, hvis Kyster nu var klædte i deres fejreste Skrud.

Vi havde derefter en Maanedes Togt i danske Farvande, en dejlig Tur. Hvor yndige, frodige og smilende er dog ikke de danske Kyster; man vil lede forgæves efter et Sidestykke til en Sejltur gennem Lille Bælt, Syd om Ærø og op gennem Svendborg Sund; der er intet i Verden, der er saa frodigt og venligt som de danske Øers Kyster.



»Herluf Trolsen».

MEJERISTER TIL ORLOGS.

Ikke faa Mejerister har maattet bære Matrosblusen — eller »Busseronen», som den egentlig hedder — dette behagelige Klædningsstykke, der er kemisk rensat for alle de Ubehageligheder, som den uundgaaelige Mode mange Gange fører med sig.

Selv om Tiden, som man tilbringer i Marineu eller som Soldat, maaske ikke synes særlig frugtbringende, idet den ikke fører den enkelte frem mod hans eget Maal, saa kan det dog være en udmærket Skole i Samvær med andre Mennesker, der til daglig har været vant til at leve under helt andre Forhold. Det er en Afveksling fra det daglige Livs ofte ensformige Arbejde, og selv om man nødvendigvis maa føle, at den personlige Frihed er begrænset, saa er der dog som oftest ingen Grund til at føle sig

trykket deraf, da alt, hvad der ydes og bydes, bliver meget ligeligt fordelt.

Mange mindes sikkert, hvor vanskeligt det kunde være i den første Tid at blive fortrolig med alt det nye og uvante, som man her mødte. Hvem husker ikke særlig tydeligt den første Dag med alle dens smaa Begivenheder; mangan en har sikkert med Nølen afleveret sine Tændstikker til en Soldat, der stod med en »Træpøs« (Spand) til at opsamle dem i, og maaske i Tankerne sammenlignet sig med en, der gaar i Slaveriet. — Vi havde med de mest godtroende Ansigter hørt en vittig Københavner fortælle, at Kosten om Bord udelukkende bestod af Ærter og dertil Flæsk med tommelange, stive Børster. — Da vi paa Beklædningsmagasinet var blevet rigelig forsynet med Klæder og en tætpakket Randsel, vaudrede vi ned til nogle Baade, som førte os over til Vagtskibet — denne gamle, ærværdige Skude, der tidligere har været en af Havets de stolte Svaner, da den fuldt tilrigget, under svulmende Sejl og bemanded med danske Orlogsgaster kløvede Bølgerne med sin egeplankede Stavn, medens den drog sin sporløse Vej hen over de store Have. — Dens Glanstid er forbi; men mange har stiftet Bekendtskab med den i dens nuværende Skikkelse, — for nogle har den kun tjent til Bolig i Skoletiden, hvorimod andre vedblivende har maattet bo der; men hvad enten man kommer paa Farten i længere eller kortere Rejser eller bliver liggende paa Vagtskibet, saa kan man her glæde sig ved at indaande den friske Søluft og samtidig lære at kende lidt af Sømandens raske, men rastløse Liv. — Meget interessant er det at høre en og anden af det helbefarne Mandskab fortælle med ægte Sømandsudtryk om Rejser og Oplevelser i fremmede Lande under de forskellige Himmelstrøg — eller at være med en tidlig Sommermorgen, naar Solen strør sit Guld paa Bølgerne. Mand-

skabet paa Dækket er i Færd med at spule og gøre rent; af og til høres et Plask i Vandet, det er en af de raske Kadetter, der dykker deres Krop i den dybe, salte Sø. — Alt imens ser man en af Sundbaadene,



»Bakstovns« (Opvaskning).

der langsomt glider ud af Havnen; dens Dæk er stuvende fuldt af rejsende, det er maaske en Forening eller et større Selskab, thi der er Musik om Bord; fra et Hornorkester lyder Tonerne til »Der er et yndigt Land« hen over Vandet.

Eftersom Dagen skrider frem, vokser Travlheden; Motorbaade og Dampbarkasser iler pustende og stønnende frem og tilbage i alle Retninger, medens

store Skibe under forskellige Nationers Flag gaar ud og ind.

Efter endt Arbejdsdag, Kl. 4 om Eftermiddagen, vender Mandskabet tilbage til Vagtskibet for at spise til Middag. Før der bliver pebet til »Skafning«, samles de, som har »Bakstørn«, med Blikbakkerne i en lang Række oppe ved Kabysen. Naar endelig Piben lyder og Underkanoneren raaber: »Skaffe!« sætter man sig paa Kistebænkene ved de smalle Borde; Huerne hænges op paa Køjekrogene i Bjælkerne. Men træffer det sig, at en og anden i sin Iver efter at faa begyndt paa Maden glemmer, at han har noget paa Hovedet, da minder en Kammerat ham snart om »at stryge Topsejlet«. — Efter Spisningen faar man Ild paa »Snadden«. Brevene skrives og læses, Tøjet efterses og Hoserne stoppes. En rigtig Matros kan nemlig selv baade reparere sit Tøj og vaske sin Skjorte, om ikke lige saa pænt og rent, saa mindst lige saa hurtigt som enhver Husmoder eller Tjenestepige. De fleste foretrækker dog saa meget som muligt at opholde sig paa Dækket i den lune Sommeraften. Herfra ser man Kaproere tage kraftige Tag i Aarerne, medens deres smaa, lette Fartøjer farer af Sted som en Haj gennem en fredelig Sildestime. — Man ser i store, tætfuldte Baade en talrig Arbejderskare fra »Burmeister & Wains Skibs- og Maskinbyggeri«, som efter endt Dagværk ror over imod Toldboden, hvor de gaar i Land for at søge hver til sit. — Pludselig afbrydes man i disse Betragtninger af Omgivelserne ved Lyden af Baadmandspiben og et »Klar ved Køjerne«. Hver Mand stiller sig da skyndsomst paa sin Plads i Rækkerne for at høre Befalingen om Arbejdet for næste Dag blive oplæst. Her opraabes ogsaa Numrene paa det Mandskab, der tildeles de forskellige Skibe i den samlede Orlogsflaade.

En Søndag paa Vagtskibet er meget interessant,

idet det hele Tiden, især om Formiddagen, er fuldt optaget af forskellige vigtige Arbejder og Begivenheder. — Efter at den sædvanlige Rengøring af Skibet er til Ende, stilles der til Parade med paafølgende



Nyhederne læses.



Kokkepersonalet.

Oplæsning af Ugens Forseelser og deres uundgaaelige Følger.

Om Søndagen holdes der ogsaa Gudstjeneste om Bord, og vi bliver ved denne Lejlighed her kendt med en Skik, som for Mejeristernes Vedkommende maaske burde indføres i de hjemlige Forhold. — Her maa nemlig alle møde paa Platformen, naar der bliver ringet; kun de syge og Manden, der staar paa Udkig, har Lov til at være traværende. Præsten kan da glæde sig ved at tale til en talrig Forsamling, dersom ikke hans Tanker om Frisind finder noget

at indvende mod denne Maade at samle Tilhørere paa. — Søndag Eftermiddag er der Adgang for besøgende, og snart trædes en lystig Dans nede paa Platformen i Takt til Kastagnetternes Klapren og Tonerne fra en Harmonika. At Forsamlingen bestaar af »frivillige«, ses tydeligt af den Iver og Lyst, som enhver af Deltagerne giver tilkende; de fleste synes derfor ogsaa, at Tiden var for kort, naar man hører, at der pibes: »Besøgende fra Borde.«

»Dannebrog« kløvede med sin Stævn de store Bølgebjerge langs Norges Vestkyst. — Selv længe efter, at en Storm er ophørt, kan her gaa vældige Dønninger, der gør Sejladsen urolig og forvolder Søsyge hos de rejsende, der ikke til daglig er vant til at færdes paa gyngende Grund. Jeg var gaaet op paa Dækket og stod og spejdede for at se det første Glimt af Norges Kyst; men vi befandt os endnu saa langt ude, at man kun kunde se den graa Himmel og de blaa-grønne, urolige Vandmasser.

Matroserne i Overtrækstøj og med Sydvest paa Hovedet gik luntende omkring for at ordne de forskellige Ting, som de havde at gøre. — I Forstavnen stod en Mand paa Udkig, og oppe paa Kommandobroen befandt sig vor norske Lods tilligemed en menig Soldat som Rørgænger. Paa Agterdækket vandrede Skildvagten langsomt frem og tilbage med dragen Sabel i Hvilstilling. Foruden disse, der var vant til at indaande Søluften og taale den gyngende Bevægelse, saa man ogsaa en og anden, der sikkert ikke befandt sig i sit rette Element. Blege i Ansigtet og med et tilsyneladende altopgivende Udtryk saa man dem stavre omkring, støttende sig til de forskellige Genstande; først da vi havde vendt Stævnen ind mod Land, hvor Roret svingedes hvert Øjeblik, for at Skibet kunde krydse sig frem mellem Skærene, begyndte Modet atter at vende tilbage hos den mindre søvante Del af de ombordværende.

Vandet var her roligt, men Himlen var endnu graa, og omkring os saa vi kun de større og mindre Fjeldskær, der ragede op af Vandet.



To Kammerater.

Turen til Trondhjem forlængedes betydeligt ved nogle smaa Afstikkere ind i et Par af Fjordene; men disse smaa Ture var dog mere end Ulejligheden værd.

Ved at sejle her mellem de høje Fjelde og Skær mindes man de Skikkelser, som de store norske Digtere har fremstillet for os. Man tænker sig disse Om-

givelser som Tumbleplads for »Terje Vigen« eller Hel-
tene i Jonas Lies Fortællinger. — I Sognefjorden
ser man de stejle Fjeldvægge og den barske Natur,
som Wergeland skildrer i et Digt. Fjorden er ikke
altid »den vrede Havets Søn med de milde Lader«. Vanden
kan ogsaa her være uroligt; men det er ikke
enhver Plet, at Solen kan komme til at kaste sine
Straaler paa.

Vi havde kastet Anker inde i Hardangerfjorden
og laa lige foran den lille By Odde. Paa »Danne-
brog«s Dæk var der nu overalt Liv og glade Ansigter
at se. Selv de, der i Søsagens Kvaler havde opgivet
alt Haab om nogen Sinde at genvinde deres Sundhed
og Velbefindende, saa nu atter Livet fra den lyse
Side.

Rundt omkring Skibet havde samlet sig en hel
Del Smaaabaade, hvis Besætninger med stor Op-
mærksomhed iagttog vort smukke Skib, medens en-
kelte rettede Spørgsmaal til nogle af vore Matroser,
der med Armene paa Rælingen laa fremover og saa
ned. Nogle øvede sig i at kaste Penge ned til dem i
Baadene, for hvilke de skulde ro ind og købe Post-
kort eller andre Sager.

Snart hørte man Baadsmandspiben, og i et Nu
var alle parate ved Aarerne; de tog sig glimrende ud,
som de sad dér i deres flotte Uniformer. — Ved et
Pift i Fløjten lagdes Aarerne ud, og snart hørte man
de taktfaste Aareslag, medens den skinnende hvide
Chalup gled indad mod Land for at hente de konge-
lige Herskaber tilbage om Bord paa Skibet. Ankeret
blev hevet op, og vi maatte forlade Hardanger. Vi
var alle enige om, at det var de ejendommeligste og
skønneste Naturomgivelser, man kunde tænke sig,
som vi her havde set. Selv de, der hørte til det hel-
befarne Mandskab, som havde besøgt mange natur-
skønne Egne i fremmede Lande, havde her med Be-

undring set de solbeskinnede Fjeldvidder, som de
laa dér med glitrende Sne i den lyse Junidag.

Det var blevet henimod Aften, da vi atter kom
ud af Fjorden; men naar det ikke er taaget eller
Graavejr, da er det her paa denne Aarstid næsten
lige saa lyst om Natten som om Dagen, saa man kan
hele Døgnet igennem, dersom man har Tid dertil,
opholde sig paa Dækket og nyde godt af Udsigten.

Næste Dags Eftermiddag naaede vi Trondhjem.
— Og nu stævnedes da den danske Kroningseskadre,
der bestod af »Herluf Trolle«, »Hekla« og »Danne-
brog«, ind i Trondhjemsfjorden, og den hilstes ved
Ankomsten med dundrende Salut fra de forskellige
Skibe, som laa dér paa Reden. Men ingen hilste os
med større Begejstring end Nordmændene. — Man
saa dem sidde paa Bogspryd og Ræer og paaskrævs
over Rælingen paa deres Skibe; og de korte norske
Hurraer faldt overalt som Knaldperler paa vor Vej.





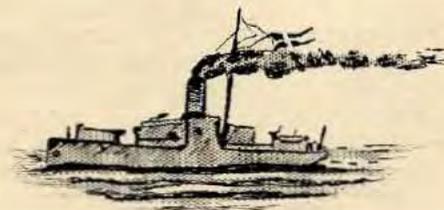
Provstenen.

MED KANONBAADEN »FALSTER« I ESKADRE.

I September Maaned holder Flaaden Eskadreøvelser omkring København. Da møder alle Skibene hjem fra deres Sommertogter for at indtage deres Plads i Rækken. En Del af Flaaden i Forbindelse med Søforterne og Minefeltet skal forsvare Byen, Resten er Angriber. — Det er naturligvis om Natten, den »fjendtlige« Flaade kommer, og da er alle Fyr blændede og alle Lanterner slukkede. »Falster« er med i Forsvarsrækken, alle Mand er paa Dækket og staar langs Rælingen til begge Sider og stirrer ud i Mørket for i Tide at opdage de snigende Angribere, der lister sig ind paa os for at sende os til Bunds med deres Torpedoer. — Nu opdages en mørk Genstand, straks tændes Lyskasteren, og »Fjenden« er opdaget, det er Torpedobaaden »Ormen«, der er naaet tæt ind paa os; der knalder et Skud, og der er ingen Tvivl om, at havde det været Alvor, var »Falster« gaaet

ned for en velrettet Torpedo. — Omsider viser Signalkuglerne fra Admiralskibet, at Øvelserne er forbi den Nat; Lanterner og Fyr tændes, og alle Skibene stævner fredeligt i Havn for næste Nat at fortsætte igen. — Kun »Falster« gaar ikke ind, vi har nemlig fast Vagt ved Minefeltet. Dette ligger saa tæt ved Sejløbet, at Skibene paa deres Vej igennem Sundet let kan komme ind i det og støde paa Minerne. De er naturligvis ikke krigsladte, men de kan dog nok gøre Skade paa et almindeligt Skib, dersom det støder paa en af dem. — Alligevel kom der en Morgen Bud fra Middelgrunden, at en af Minerne var sprængt; Vagten havde altsaa ikke set efter, saa en Sejler var kommen ind paa det farlige Omraade; men den var forhaabentlig sluppet vel fra det. — Om Dagen gik Tiden for os med Rengøring, fritstaaende Øvelser, Sabelhugning, Skydninger baade med Kanoner og Revolver og endelig med Roøvelser. Og i Fritiden nød vi Synet af de mange stolte Sejlere, der gik gennem Sundet.

Men det kan ikke nægtes, at vi var glade, da Minekranerne kom for at fiske Minerne op og vi fik Lov til at gaa ind i Flaadens Leje for at stryge Kommando, for det havde alligevel været lidt ensomt at ligge derude ved Minerne i over 3 Uger.



Kanonbaaden »Falster«.



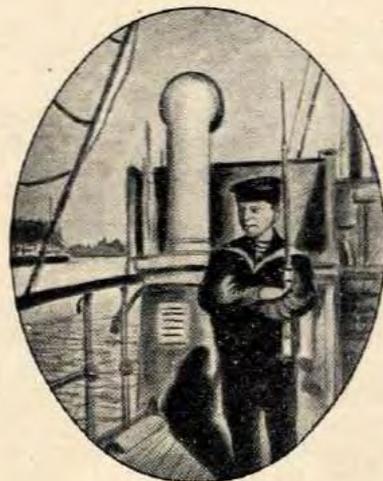
Trekroner.

JULEAFTEN PAA VAGTSKIBET.

Det gamle Vagtskib var smykket til Julefest, fra Platform til Dæk saa man straalende, feststemte Ansigter. — Vel havde der fra først af været en lille Skuffelse, thi Loddet havde afgjort, at Dronningens Kvarter skulde have Lov at rejse hjem til Juleaften, medens Kongens Kvarter maatte vente til Nytaar. — Og man kan nu indrette det saa festligt, som man vil, saa er Julen dog kun rigtig Jul derhjemme. — Naa, de andre var de heldige, og en Sømand er vant til at tage Forholdene, som de giver sig, med et tilfreds Sind, og det viste sig ogsaa her. — Juletræ var der, det dejligste Juletræ, man kan tænke sig, det naaede lige fra Platformen gennem Banjer og Batteri til det øverste Dæk, og det var tæt besat med smaa røde, grønne og klare elektriske Pærer. — Og der var Festslemning i Vagtskibet den Aften, da vi alle mødtes paa Platformen efter at have nydt den reglementerede danske Julegrød og do. Flæskesteg. — Efter et Par Julesalmer talte Holmens Provst over det gamle Juleevan-

gelium om Fred paa Jorden og Guds Fred i Menneskehjertet. — Og der var Stilhed, mens Ordet lød. En Del var maaske stille, fordi de overordnede var til Stede, andre af Ærbødighed, men hos mange vakte Ordet vel gamle Minder om »Julen derhjemme hos Moder engang«. — Endnu en Julesalme og »Kongernes Konge!« — og dermed sluttede den alvorlige Del af Aftenen. —

Der uddeltes Slikkerier, og Julegaver trak man i Tombola. — Og saa gik Aftenen med Sang og Morskab, saadan som unge Mennesker paa en god Maade kan more sig — indtil der kom Bud, at nu skulde Soldaterne til Køjs. — Saa var den Juleaften forbi. — Og medens Klokkeslagene over den store By forkyndte Midnat, slumrede de fleste Marinere i deres Køjer; men enkelte laa maaske endnu vaagne og tænkte paa dem derhjemme — og hvorledes Julen var gaaet for dem.



Paa Hønsbrovaugt.



Møde i K. F. U. M.s Guard.

»MARINESOLDATENS ENDELIGT«.

Naar man er bleven lidt ældre i Marinens Rækker, bliver man overflødig, og saa kommer der Bud, at man er oversat til Fæstningen. Man bliver vemodig stemt ved Tanken om, at man ikke længere er af Flaadens Mandskab. — Thi var man end ikke Sømand i dette Ords egentlige Forstand, saa havde de fleste af os dog været paa et Skibsdæk før, lært at sætte Pris paa det friske Sømandsliv og faaet Interesse for vor lille Flaade. — Man staar pludselig saa fremmed for det hele. Uniformen snærrer, man savner den gennemførte Orden, som man er vant til paa Skibet, og ligeledes hele den sammen-sluttede Enhed. — Men ogsaa disse Forhold lærer vi at gaa ind under, naar vi ser, at Landet kræver det af os. Og skulde saa det Krav for Alvor stilles til os, at vi med Vaaben i Haand skulde forsvare vort Fædreland, da vil sikkert ikke een dansk Ma-

rinesoldat — enten han er ved Flaaden eller Hæren — krympe sig ved at gaa med i Rækken og være med til at bevare Marinens gamle Traditioner.

EN OPLEVELSE.

»Gaa med Gud, han vil dig skærme.«

Marinesoldaten fortæller, jævnt og ligetil: »Det var en Søndag Eftermiddag, jeg var kommen til Møde i Soldaterhjemmets Gaard, og medens Ordet lød, foregik der en Kamp i mit Hjerte som aldrig før, og det blev saadan for mig, at jeg maatte have Fred med Gud — og med et sønderknust Hjerte laa min Synd som en stor Sten, thi for første Gang saa jeg for Alvor ind i mit Hjerte, og der var ikke Spor af godt. Næste Morgen oprandt, og jeg var endnu i stor Nød — jeg kom op paa Kaserne-loftet, og der sank jeg ned for min Frelser i min Nød, og en stille Fred lagde sig hen over min Sjæl. Fra nu længtes jeg efter en Bibel — jeg havde taget hjemme fra for første Gang uden den; det var ellers altid noget af det sidste, at min Moder sørgede for, at jeg fik den med. Længselen i mig var stærk efter at komme i Land og faa købt mig et Testamente; men jeg naaede ikke længere end paa Loftet, hvor jeg kom til at flytte nogle Køjer; da saa jeg en lille Bog smidt ind under Køjerne; jeg tog den op, og det var Johannes Evangelium. — Min Glæde, ja, den kan ikke beskrives; jeg sank ned paa mine Knæ i Tak til Gud, fordi han saa underlig havde hjulpet mig, og hans Ord er bleven mig det dyrebareste af alt, thi der hos ham fandt jeg Fred — — —«

INDHOLDSFORTEGNELSE

	SIDE
»Holmens faste Stok«	5
Flaaden.....	6
Paa Togt med H. M. S. »Heimdals«.....	9
Mejerister til Orlogs	17
Med Kanonbaaden »Falster« i Eskadre.....	26
Juleaften paa Vagtskibet	28
»Marinesoldatens Endeligt«	30
En Oplevelse.....	31



Forsvarets Bibliotekscenter

**Paa Soldatermissionens Forlag
er udkommet:**

<i>Kystartilleristen</i>	25 Øre.
<i>Soldateroplevelser</i> , 3. Oplag.....	25 —
<i>Træd an! Infanteristen</i> , 2. Oplag....	25 —
<i>Gardistens daglige Liv</i> , 3. Oplag.....	25 —
<i>I Kongens Klæder</i> , 5. Oplag.....	35 —
<i>Ved Rytteriet</i> , 3. Oplag.....	25 —
<i>William som Soldat</i> , 3. Oplag.....	10 —
<i>Uniformen dækker</i> , 2. Oplag.....	10 —
<i>Ren og stærk</i> , 3. Oplag.....	10 —
»Hold Fanen højt!« V 1915.....	10 —
<i>I Trøjen paany!</i> 3. Oplag.....	25 —
<i>Med Karabin og Spade</i>	25 —

Ovenstaaende Skrifter faas i enhver Boghandel og

K. F. U. M.s Soldaterhjem,

Gothersgade 115, København.



Forsvarets
Bibliotekscenter



44000544237